

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 18

89. ÅRGANG

8. OKTOBER

1977

AV INNHOLDET:

MENIGHETSARBEIDER UTEN TITEL I BERGEN	S. 2
EN APPELL TIL SINNENE	S. 6
KRISTENDOM OG ARBEIDERBEVEGELSE	S. 7

NESTE NUMMER KOMMER 22. OKTOBER 1977

MENIGHETSARBEIDER UTEN TITEL I BERGEN

«Når det gjelder gjengiftes adgang til nattverden, går forargelsen i forsamlingen på det motsatte av det man tror. Forsamlingen er forarget over at gifte etter skilsmisse, som går i kirke hver søndag i årevis, ikke får motta nattverden.»

Denne ytring kommer fra Emily Holm, pastoralassistent i St. Paul's menighet i Bergen.

— Pastoralassistent? Er jeg ikke like meget kontorfullmektig eller menighetsarbeider? Jeg foretrekker ikke å ha noen tittel. La oss først se hva arbeidet går ut på, så finner vi nok

en tittel med tiden. I alle fall vil jeg ikke ha en tittel som gjør meg til halv-geistlig, til halv-preste-skap. Dette er en leg-oppgave. Jeg er del av menigheten selv om jeg arbeider her på hel-tid.

— Hva består oppgaven i?

— I Bergen er vi på eksperiment-stadiet. Først fikk jeg en løs ramme: økonomi, regnskaper, eiendomsforvaltning, føre sogneregistre. Det viste seg, at dette ikke fyller en arbeidsdag. Derfor ble jeg også permanent sekretær for menighetsrådet, noe som ellers er vanskelig å finne. En perma-

nent sekretær kan gjøre menighetsrådet mer effektivt. — Videre er sognekontoret blitt et sted hvor folk kommer innom. Jeg driver et utstrakt «kaffe-apostolat».

Emily Holm sitter i et hjørneværelse med gråblå vegger, høye vinduer med dype hvitmalte karmen som gir plass til grønne planter og et gammelt kamin-ur. Kontur-preget er ikke påtrengende, og i et hjørne står et salongbord med kors-stingbrodert duk. «Kaffe-apostolatet» er tydelig forberedt.

LEGMANNS-OPPGAVE

Men jeg må ikke bli en person som står mellom prest og menighet. Du vet husholdersken som sier «vi hører ikke skriftemål i dag». Jeg må være en som formidler kontakt, og si, det der må du snakke med presten om!» — Dessuten er jeg litt sosial-arbeider og henviser til den riktige instans, og det kan bli noen hjem-besøk.

— Er du bra nok til det? Er det «kirken» som kommer når du ikke bærer uniform?

— Ja, jeg er blitt «kirken» nesten altfor mye, slik at når jeg sier noe kan det oppfattes som «kirkens røst». Dette er litt av et problem for meg, men samtidig gjør det arbeidet lettere. Jeg blir akseptert som en som tilhører prestegården.

— Men er du «avviker» i den grad at du ikke vil være «kirkens røst»?

— Somme tider er jeg «avviker», men fremfor alt har jeg ikke utdannelsen som skal til for å uttale meg som «kirken». Dessuten er jeg redd for å bli oppfattet som «ikke-legfolk».

Emily
Holm

Dette eksperimentet skulle nettopp aktivisere menigheten, ikke passivisere den ved å ta fra den sin oppgave. Prestegården er ikke bare prestegård mer. Menigheten sitter her også, representert blant annet av meg.

— Er menigheten blitt aktivisert av at du er her?

— Det må jeg tro den er. Ikke minst det året da Ole Jacob Greve også var her som sivil-arbeider, ble kontaktflaten meget utvidet. Alle vi kjenner, betrakter nå prestegården som «menighetens gård». Mange i menigheten leder grupper for studiearbeid, de er kirkekafe-vertskap, de gjør have-arbeid. Folk spør om det er noe de kan hjelpe med. «Hvis Emily kan, kan kanskje også jeg!»

— Men bare en menighet som kan betale lønn får en slik menighetsarbeider?

— Psykologisk er det meget viktig at menigheten vet at den lønner meg, så vet den at den kan bruke meg med god samvittighet. Men ellers må man ikke bruke min måte å arbeide på som modell for andre menigheter. Jeg bruker mine talenter, mens en annen person kan ha andre. Likevel vil jeg anbefale at vedkommende har få familieforpliktelser. Å være her bare fra ni til fire er ofte umulig. Det hender at det viktige skjer akkurat når jeg skal gå, og så venter jeg. Ja, det hender at jeg griper meg i «å være på jobben» også under høymessen søndag — og sitte og interessere meg for om kollekten blir stor!

— Har du så en annen fridag i uken?

— Nei, når det gjelder ferie- og fridager følger jeg Statens regulativ. Men det finnes aspekter av arbeidet som ikke kan komme på regulativ, men avhenger av sognegeistligheten. Min sogneprest viser meg mye tillit og gir meg mye frihet. Han understreker at arbeidet er *pastoralt*.

— Ønsker du deg en funksjon som sakramentsforvalter også?

— Nei, på ingen måte — for tiden! Jeg har ingen motvilje mot kvinnelige prester. Men menighetsarbeid er spesielt. Man skal hele tiden ha med seg *alle*. Vi må bremse litt på en utvikling

vi ønsker, så alle kan få tid til å komme med. — Som det nå er, ser jeg dette arbeidet som et *kall*, selv om dette er et høytidelig ord. Jeg trenger ikke messehagl for å oppleve det slik.

SANKT PAULS MENIGHET

— Vi har det stort sett godt i menigheten i Bergen. Den teller ca. 1200 mennesker og klarer seg økonomisk. 59 % er under 35 år. Her er det aldri snakk om å «integre ungdommen i menigheten», for ungdommen *er* menigheten. De unge har gått i bresjen på mange områder. Ungdommen har mye medbestemmelsesrett og 2 representanter i menighetsrådet. Dette gjør at de påtar seg oppgaver.

I denne menigheten har vi heller ingen skarpe motsetninger mellom «konservative» og «progressive». De konservative furter ikke, men kommer og sier fra, og misforståelser blir oppklart, — men noe negativt må det vel også være å si om denne menigheten? Jo, en vanskelighet er det naturligvis at vi ikke ofte nok når å besøke f. eks. de ca. 200 som bor i Sogn og Fjordane. Selv i Bergen kan det være vanskelig å få besøkt endog de som trenger det mest.

(Forts. side 5)

REDAKSJONELT:

Vri

Når leserne i dette nummer finner et intervju med Arbeiderpartiets formann *Reinulf Steen*, vil endel antagelig tenke: *Se, her blir «St. Olav»s venstrevri tydelig, liksom andre finner at tidsskriftet og kirken forøvrig har en synlig høyrevri. Redaksjonen forsøker imidlertid å ta inn stoff av en slik bredde, at de fleste synspunkter blir representert.*

Reinulf Steens fremstilling av kristentroens plass i forhold til arbeiderbevegelsen skulle kunne interessere lesere som står Arbeiderpartiet fjernt, såvel som dem som sympatiserer med det.

LITURGISKE NOTATER

ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

ROMERBREVET

Romerbrevet er det lengste og innholdsmessig rikeste av apostelen Paulus' brever, og intet annet brev har spilt en slik rolle for den kirkehistoriske utvikling: Såvel i den pelagianske strid i det 5. århundre som i den protestantiske reformasjon i det 16. århundre var tolkningen av Romerbrevet av helt avgjørende betydning. I Luthers kommentar fra 1516 ligger så å si kimen til den lutherske reformasjon, og Luther kalte selv Romerbrevet «alle bøkens hjerte og ryggmarg». Fremdeles er Romerbrevet protestantenes kjæreste og mest siterede skrift.

Da man i Frankrike for noen år siden planla en økumenisk oversettelse av den hellige skrift, hvor både katolikker, ortodokse og protestanter skulle delta, var det ingen tilfeldighet at man ville begynne med Romerbrevet. Hvis man klarte å enes om en felles oversettelse av dette brevet, var det stor sjanse for at også arbeidet med de øvrige skrifter ville lykkes. Den franske økumeniske bibeloversettelse utkom i 1972.

Romerbrevet ble trolig forfattet i Korint i 58, like før Paulus dro tilbake til Jerusalem fra sin tredje misjonsreise med den kollekten han hadde samlet i Makedonia og Akaia «for de fattige blant de hellige i Jerusalem» (15, 26). Han hadde tilbrakt tre måneder i Korint (Ap.gj. 20,3), og hadde tidligere under samme reise også skrevet Galaterbrevet, Korintierbrevene, og trolig også Filipperbrevet. Han anså nå sitt arbeide i Østen for avsluttet, og vente blikket vestover. Av brevet fremgår at han i første rekke tenker på Roma og Spania (15, 24). Samtidig er han bekymret for hvordan han vil bli mottatt i Jerusalem (15, 30—31).

Tradisjonelt er Romerbrevet, særlig på protestantisk hold, blitt ansett som et rent læreskrift, hvor Paulus gir en sammenfatning av sin forståelse av evangeliet, med utgangspunkt i menneskets rettferdiggjørelse ved troen alene. Men mye taler for at også Romerbrevet, i likhet med Paulus' øvrige brever, er et leilighetskrift, hvor apostelen søker å besvare

kirken i Roma. Samtidig må det innrømmes at vi vet svært lite om situasjonen i Romas kirke i årene 57—58, og dermed er vi stort sett henvist til konkrete problemer som er oppstått i gjetninger og hypoteser. Det følgende er en av dem:

Vi vet at den jødiske koloni i Roma var meget stor, og at keiser Claudius i 49 utstedte et edikt om «at alle jøder skulle forlate Roma» (Ap.gj. 18, 2). Foranledningen for ediktet var muligens uroligheter blant jødene som var fremprovosert av den kristne forkynnelse, og førte til at også kristne av jødisk opprinnelse ble rammet. Kort etter fikk imidlertid jødene vendte tilbake til Roma. Spørsmålet er hvorvidt de kristne av hedensk opprinnelse viste en viss forakt for de jødekristne da disse vendte tilbake fra forvisningen. (Jf. 11, 17—25; 14, 3. 10; 15, 25—27). Kanskje var situasjonen den at kirken i Roma var splittet i to partier, det ene bestående av konvertitter fra hedenskapet, det andre av konverterte jøder, som ville holde på enkelte av sine skikker, og som følgelig ble ansett som svake i troen av de hedningekristne (14, 1). Stilt overfor en slik situasjon, har Paulus trolig hatt til hensikt å føre dem sammen, og få dem til å akseptere hverandre. Brevets høydepunkt blir da 15, 7—13, hvor Paulus formaner de stridende og sier: «Ta åpent imot hverandre, slik som Kristus har tatt imot dere, til Guds ære». Når Kristus har tatt imot og gjort seg til tjener for både jøder og hedninger, som før var så sterkt adskilt, så bør da også de stridende i Roma kunne holde fred med hverandre, og følge Kristi eksempel. I Kristus er det ikke lenger jøder og hedninger; de to er blitt ett, og hedningene skal glede seg og prise Gud sammen med Guds folk. Kristus har forenet dem som var adskilt, slik at lovprisningen (dvs. guds-

LITURGISK KALENDER

OKTOBER:

9. 28. alm. søndag. 2. Kong. 5, 14—17; 2. Tim. 2, 8—13; Luk. 17, 11—19.
10. Ferial. Rom. 1, 1—7; Luk. 11, 29—32.
11. Ferial. Rom. 1, 16—25; Luk. 11, 37—41.
12. Ferial. Rom. 2, 1—11; Luk. 11, 42—46.
13. Ferial. Rom. 3, 21—30; Luk. 11, 47—54.
14. Ferial, el. St. Callistus, pave og mart. Rom. 4, 1—8; Luk. 12, 1—7.
15. St. Teresa av Avila, jomfru og kirkelærer. Rom. 4, 13—18; Luk. 12, 8—12.
16. 29. alm. søndag. 2. Mos. 17, 8—13; 2. Tim. 3, 14—4, 2; Luk. 18, 1—8.
17. St. Ignatios av Antiokia, mart. Rom. 4, 20—25; Luk. 12, 13—21.
18. St. Lukas, evangelist. 2. Tim. 4, 9—17; Luk. 10, 1—9.
19. Ferial. Rom. 6, 12—18; Luk. 12, 39—48.
20. Ferial. Rom. 6, 19—23; Luk. 12, 49—53.
21. Ferial. Rom. 7, 18—25; Luk. 12, 54—59.
22. Ferial. Rom. 8, 1—11; Luk. 13, 1—9.
23. 30. alm. søndag. Jesu Sirak 35, 15—17; 2. Tim. 4, 6—8. 16—18; Luk. 18, 9—14.
24. Ferial. Rom. 8, 12—17; Luk. 13, 10—17.
25. Ferial. Rom. 8, 18—25; Luk. 13, 18—21.

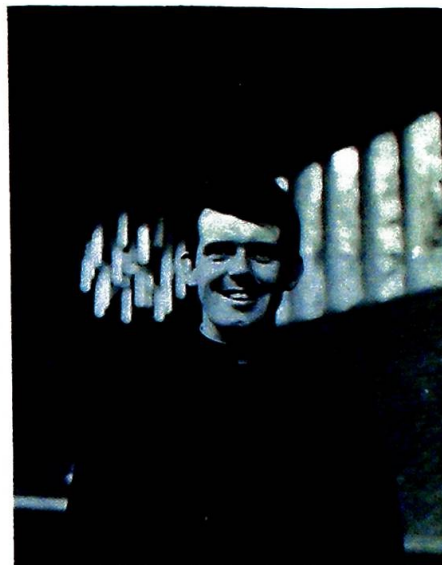
IRSK MARIST-PATER TIL BÆRUM

Pater Paul Walsh S. M., kom til Asker og Bærum Katolske Menighet i august for å avlaste Rory Mulligan i arbeidet med en engelsktalende gruppe innen menigheten. Pater Mulligan vil gjerne konsentrere sitt arbeid om de norsk-talende.

— Jeg har bodd i Dublin hele mitt liv, forteller Paul Walsh. Bare ett år studerte jeg i Roma. Jeg gikk på skole hos maristene, og trådte inn hos dem da jeg var ferdig. Etter studiene har jeg undervist i Dublin i to år. Til Norge er jeg kommet etter eget ønske.

— Her i Norge skal jeg være i to år i første omgang. Selv om jeg arbeider med de engelsk-talende, vil jeg gjerne lære norsk. Etter to år må min irske marist-provins finne ut om jeg skal bli. Kanskje har jeg da selv et sterkt ønske om å bli — eller om å dra!

— De friere former for bønn innen den katolske kirke, har betydd mye i Irland, og jeg går inn for dem. Her i Norge vinner de ikke noe særlig terreng, forstår jeg. Norske katolikker identifiserer dem med bedehus-kris-

Paul Walsh, S. M.

tendom, som de misliker. Men jeg undres om en fornyelse ikke kan gjøre godt også her, sier Paul Walsh.

MENIGHETS-

(Forts. fra side 3)

Så er det de innflyttede. Der har vi ikke gitt oss til oppgave å gjøre gode bergenske katolikker av dem. Når de beholder sin «utenlandske egenart» ser vi at de har mye å tilføye fellesskapet.

— Merker dere Nordsjø-oljen i Bergen?

— Ikke som i Stavanger. Men en gruppe som kaller seg «The Petrol Ladies' Club» leder sin egen intensiv-undervisning på engelsk. Så viste det seg at det er både metodister og baptister blant barna, og bergenske metodist- og baptist-menigheter kom inn i billedet, og alle deltar i «skoledagens» avsluttende gudstjeneste her i St. Pauls kirke.

Jeg vil også nevne St. Franciscus

tjenesten) fra nå av skal være samstemmig og håpet felles. Romerbrevet er fra apostelens side et enhetens skrift, som ved vår synd er blitt til et splittelsens skrift. Men ved sitt budskap om at vi skal bære over med hverandre og ikke forakte hverandres ufullkommenhet kan det på ny settes inn i enhetens tjeneste.

Xaverius-søstrene, som i alle år har støttet menigheten, også økonomisk. Menigheten forstår imidlertid at dette ikke kan fortsette i all evighet. Ved St. Pauls skole, som er en menighets-skole, blir det fra høsten 1978 bare én søster blant lærerne.

OPPVOKST I ROSENDAL

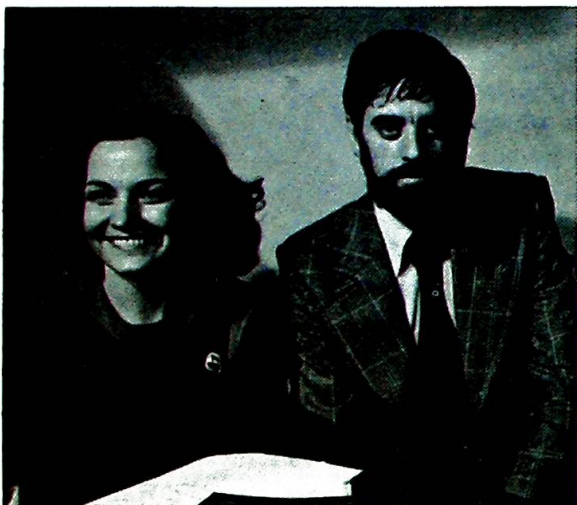
I Bergen har jeg bodd i 27 år. Jeg er oppvokst i Rosendal i Hardanger, hvor min far var forvalter på Baroniet. Mine foreldre bor ennå i Rosendal. Men jeg måtte reise hjemmefra for å gå på gymnas i Oslo. Så var jeg ett år på Nansen-skolen — og guvernante i Afrika, England og Skottland. Så arbeidet jeg i passasjer-avdelingen i B.D.S. og på Orion hotell. Ikke minst det siste har vært nyttig, det ga menneskekunnskap, på godt og ondt. Mennesker på hotell er seg selv. Hva jeg kunne savne, er utdanning i sosial-arbeid. Men viktigere enn teoretisk kunnskap er det å ha vært i «normalt» arbeidsliv og erhvervet litt modenhet. Jeg savner nok noen kunnskaper, men heldigvis arbeider vi i team, og jeg har alltid noen å spørre. Min begrensning aktiviserer faktisk menigheten: «Han er jo advokat, han

er jo rørlegger — la meg ringe til ham! Så godt at han er begynt i snekker-lære!»

Bergen menighet får kurssted

St. Paul Menighet i Bergen har kjøpt et leirsted på Osterøy, 35 min. med tog fra byen. Huset, som fra før meget passende heter «Pax», har 17 senger, og det hører nesten to mål tomt til. «Pax» kan avlaste «Seletun», som ikke tilhører menigheten. Huset er relativt komfortabelt, med elektrisitet og innlagt vann. Stedet må utbedres endel. Kjøpesummen var kr. 270 000.—, hvorav O.K.B. har investert de 75 000.—. Menigheten har allerede tatt stedet i bruk, forteller Emily Holm i St. Paul's Menighet. Innflyttede familier som ikke har noe feriested, brukte «Pax» i week-endene i sommer. «Pax» skal først og fremst brukes av menigheten i Bergen, men kan i noen utstrekning benyttes av andre.

EN APPELL TIL SINNENE

Mairead
Corrigan
og
Ciaran
Keown

«... svarttrosttoner sprø
lyder over Belfast sjø
fra blomsterskudd i gult
på gren»

lyder noen linjer i det mer enn tusen år gamle irskgæliske diktet skrevet av en munk, kanskje en av St. Patricks etterkommere. Men det er lenge siden nå at en skribent på de kanter har vist slike toner noen oppmerksomhet. Nå har en annen munk, om ikke en av St. Patricks, skrevet om Belfast og det som siden det 9. århundre er blitt det skjebnesvangre Nord-Irland. Hallvard Rieber-Mohn: *Freden gjør opprør*. En bok om The Peace People i Nord-Irland. Cappelen 1977. Tonene det berettes om her, er ikke svarttrostens lyse, men borgerkrigens mørke. Men her finnes også lyse, og de er de mest spennende.

Hallvard Rieber-Mohn har skrevet om Irland før, og da oftest om republikken Eire. Vi har fulgt ham på kino for å se filmatiseringen av James Joyces «Ulysses», Han har skrevet om den tragiske helten/forræderen Roger Casement, og sist fulgte vi ham i boken *Reisegleder* blant annet rundt omkring i Dublin og Belfast. — Han forteller at han besøkte Belfast første gang i 1969 den gang den gamle striden mellom den irske og britiske

folkegruppen blusset opp igjen. Siden har han vært der gjentatte ganger og striden har, som vi alle vet, tilspisset seg.

Selv om bokens tittel leder oss til å tro at den først og fremst omhandler The Peace People og deres arbeid, tør jeg si at den like meget er en bok om problemene i Nord-Irland og bakgrunnen for dem. Det er jo nettopp disse problemene Fredsfolket forsøker å løse. Og Rieber-Mohn forklarer oss hvorfor problemene har oppstått og hvordan de arter seg. Han ordlegger seg svært forsiktig og oppnår på den måten en objektiv framstilling som holder boken igjennom. Noen av oss savner en mer uttalt fordømmelse av hva den britiske regjering foretok seg i 1921 da de unnlot å la den nydannede irske republikken, Eire, omfatte hele øya — den som hadde vært ett rike i over 1000 år da de engang kom og besatte den. Men slik Rieber-Mohn skriver, skriver han i Fredsfolkets ånd. Og det er nok vår tid best tjent med. Men altså, bakgrunnen for dette — årsakene til at det britiske parlament tok en så uheldig beslutning som å dele opp landet, gir Rieber-Mohn oss grundig informasjon om. En nøktern informasjon vi sårt trengte midt oppe i alt presse-

hysteriet. Han har nemlig forstått mer enn hva vanlig er, at det er flere årsaker enn religionen til motsetningen og spliden mellom de to befolkningsgruppene i Nord-Irland. Selvfølgelig er der en motsetning i religionen — det har vi alle hørt gjentatte ganger, men den er knapt den farligste, hevder Rieber-Mohn med rette. En annen er den sosiale som blant andre Bernadette Devlin tok utgangspunkt i før sin bevegelse, men kom så til kort med fordi hun ikke så den vesentligste — rasemotsetningen. Altså ikke først og fremst fattig og rik, katolikk og protestant, men irsk-keltisk og britisk, sier Rieber-Mohn og har nok rett.

Men dette er også en bok om Fredsfolket og deres kamp og fantastiske innsats i et forsøk på å skape fred.

Betty Williams

Og med de tre politiske løsningene hittil foreslått, hvorav ingen vil kunne la seg realisere uten ytterligere strid, blir det hele et moralsk problem, mener Rieber-Mohn i full overensstemmelse med Fredsfolket selv. Det blir derfor en appell til sinnene. En sinnsforvandling må til. Og det vet vi alle av egen erfaring kan bli svært krevende. Derfor står det så stor respekt

Voldens virkning
på barna

av Fredsfolkets kamp for denne forvandlingen — et Sisyfosløft kaller forfatteren det.

Boken handler også om hatets og splidens og voldens virkning på barna som vokser opp i denne forgiftede atmosfære. Her viser han til den uhyggelige rapporten vi finner i Morris Frasers bok *Children in Conflict*. Her finnes dessuten perspektiver som peker langt utover konflikten i Nord-Irland — hva med vold og terror i dagens verden? Hvordan stå seg imot den? På dette svarer Fredsfolket: «Dersom terrorismen blir profesjonell og internasjonal, hvorfor skulle ikke også nærdemokratiets og ikke-voldstrategiens teknikk, initiativer, erfaringer og menneskelighet kunne bli det samme?» Og vi kan vel alle slutte oss til Rieber-Mohn når han sier at det ikke er volden og utviklingen av den, men motet og viljen til forsoning som er det mest «spennende» i dagens Nord-Irland.

P. S. Boken burde oversettes — slik at nord-irerne kunne få lese om sine egne problemer sett utenfra av en nøytral tilskuer. Da kunne de kanskje lettere gjøre innrømmelser om fastlåste meninger og fordommer.

Hallvard Rieber-Mohn:
Freden gjør opprør;
en bok om The Peace People
i Nord-Irland.
Oslo, Cappelen, 1977.

Kristendom og arbeiderbevegelse

KNUT RUYTER I SAMTALE
MED REIULF STEEN

Litt spent og nervøs troppet jeg opp på Arbeiderpartiets kontor en dag i juli, etter avtale, for å treffe Reiulf Steen. For meg ble det et hyggelig møte der vi satt i et stort og vennlig kontor, med utsikt utover Youngstorget, omkranset av malerier av Gerhardsen og Bratteli på veggen. Min intensjon var ikke å laget et revolverintervju — snarere et møte med mennesket Reiulf Steen og noen av hans tanker om kristendom og arbeiderbevegelse.

— For oss «normale» mennesker, Reiulf Steen, er det nå ferietid, og det er ofte ensbetydende med at vi avsondrer oss fullstendig fra nyhetenes jevne strøm. Hva er ferie for deg?

— Nja — det tror jeg blir veldig tradisjonell: båt, fiske, skjærgård, overnatting i sovepose, samvær med venner på et apolitisk grunnlag. Venner som har forstand på at ferie først og fremst er fravær fra politikk.

— Har du tid til å dyrke en hobby?

— For meg er det å lese en hobby; litteratur som ikke er nødvendig for jobben, gleder jeg meg over.

— Noen yndlingsforfatter?

— Svaret er egentlig ganske håpløst, men «Den brente tornebusk» er den bok som har gjort størst inntrykk på meg. Forfatteren beskriver i litterær form den konflikt som mange mennesker har gjennomgått i de siste 50—60 år overfor marxisme og kommunisme; i 1920—30 årene frem til Moskvaprosessene og deretter det marxistisk-betonte ungdomsopprør i 1960-årene for eksempel. — En for-

fatter jeg stadig vender tilbake til er Aksel Sandemose.

— Hadde du tidlig planer om å bli politiker eller er det et spill av tilfeldigheter?

— Jeg er vel i den heldige situasjon at jeg er blitt født inn i det. Min far var meget aktiv i fagbevegelsen og Arbeiderpartiet. Da folkeskolen var ferdig var det helt naturlig i mitt sosiale miljø å bli medlem av et arbeiderungdomslag. Svært mange former for ungdomsaktivitet ble utfoldet innenfor rammen av arbeiderungdomslagets virksomhet. Det var en alternativ livsform til det som ungdom fra andre sosiale lag hadde. Det var f.eks. der vi lærte å danse, ikke på danseskolen. Der var det vi spilte amatørteater og sang. For meg vil alt annet enn Arbeiderpartiet være utenkelig. Det er blitt en livsform og en overbevisning. Vi er alle produkter av egne miljøer — og min politiske tilknytning er i stor grad et produkt av fødsel og oppvekstmiljø. Det innrømmer jeg åpent.

— Kirken, Reiulf Steen, har ofte stått på de privilegertes side opp gjennom historien. Noe som førte til at kirken og arbeiderbevegelsen ble motpoler. Hvordan ser du på forholdet mellom kirken og arbeiderbevegelsen i dag?

— For noen år siden hadde jeg anledning til å holde et foredrag i den norske presteforening; om forholdet mellom kirke og arbeiderbevegelse. Det som gledet meg mest der, var at

(Forts. neste side)

ynge teologer helt åpent sto frem og erklærte, uten omsvøp, at kirken qua institusjon måtte bære en stor del av ansvaret for den kulde som i en tid oppsto mellom kirken og arbeiderbevegelsen fordi kirken ikke viste noen forståelse for de sosiale krav som ble reist av arbeiderbevegelsen, og dessuten stilte seg på de privilegertes side i den sosiale kamp, som da ble ført. Denne innrømmelse fra kirkens side har i seg selv bidratt til å skape et mye mer avspent forhold. I tillegg, synes

jeg, vi skal innrømme våre fortidige feil. Det er helt klart at i 20—30 årene hadde vi programformuleringer som skapte stor skepsis hos kristne, og som egentlig var ganske unødvendige og som ikke hadde bred støtte i arbeiderbevegelsen selv.

— Hvordan ser du på situasjonen i dag?

— Det er jo fortsatt slik at mange innen kirken inntar, hva jeg vil kalle, en avstandsholdning til arbeiderbevegelsen. For Norge tror jeg vi må skille mellom statskirken og legmannsbevegelsen. Det fikk jeg godt illustrert der jeg vokste opp, hvor en også registrerte klasseskiller i det religiøse miljø. I statskirken, i selve kirkehuset, der gikk overklassen, mens de kristne i arbeiderklassen gikk på bedehuset. Skillet hadde ofte en sosial forklaring.

På Østlandet og i Nord-Norge har arbeiderklassen som oftest hatt et veldig godt forhold til frimenighetene av forskjellige slag. Læstadianerne har f. eks. ofte hatt aktive medlemmer og tillitsmenn. Pinsevevnerne på Østlandet det samme. Situasjonen er annerledes på Sørlandet og på Vestlandet der vi ikke har hatt en tilsvarende oppslutning fra kristne velgere. For statskirken er det altså litt annerledes.

(En sosiologisk undersøkelse fra det (representative) frivillige kirke-møte i -69 viste at 97 % ville stemme borgerlig, 3 % på A eller SV.)

— Hva er ditt inntrykk av den katolske kirke i dette «landskap»?

— Det kjenner jeg nok bedre fra andre land. Den katolske kirke i Norge er jo liten og kan vel ikke sies å ha noen sterk innflytelse hverken i sosial eller politisk sammenheng. Jeg synes at noe av det mest inspirerende man kan studere i vår verden i dag er utviklingen i den katolske kirke i bl. a. mange latin-amerikanske land, Italia og til dels i Frankrike, hvor kirken så markert tar de konkrete konsekvenser av sin bekjennelse i den sosiale virkelighet som man opplever til daglig. Det fører jo til at denne del av den katolske kirke blir revolusjonær, ikke i marxistisk betydning, men i den forstand at de deltar i opprøret mot de sosiale klasseskillene, undertrykkelsen.

Jeg har mange chilenske venner, og de sier at det er jo i deler av den katolske kirke at man ofte finner den mest standhaftige opposisjon overfor Pinochet og det nåværende regimet. . .

— Arbeiderpartiets kristendomsfiendlighet?

— Jeg er nødt til å være nokså hard, dessverre. Jeg har prøvd å tenke grundig gjennom dette mange ganger og har kommet til at i hvert fall deler av vårt politiske liv bruker kristendommen som et middel til å skaffe seg politisk makt. Det er etter min mening blasfemi. Veien til Vår Herre går ikke gjennom politiske partier, som ikke kan ha noe Guds-forhold. Vi opplever at partier kan ha anti-religiøse pro-

grammer og da er det klart at det vil være nokså umulig for kristne å kombinere sin aktivitet i et ateistisk parti med sin kristne bekjennelse, men det er noe helt annet enn deltagelse i politiske partier som ikke er anti-religiøse, men som fastslår at de har et program for løsninger av oppgaver i vårt samfunn og i den sosiale sammenheng som partiet arbeider i. Det er A's syn. Det skader etter vår oppfatning den kristne sak at noen partier prøver å fremstille seg som mer kristne enn andre. På vegne av Arbeiderpartiet, så å si, vil jeg gjerne gi uttrykk for at vi ser det som en berikelse for partiet at kristne mennesker er aktive i partiet. Ikke fordi vi som parti vil bli et mer religiøst parti, men fordi kristne bringer med seg verdiholdninger og verdisyn — (i hvertfall burde de det) som det også er verdifullt å forplante til miljøet i et politisk parti.

— Føler du at A på områder er på kollisjonskurs med kirken?

— Jeg har aldri noen følelse av at vi er på kollisjonskurs eller på linje med kirken, qua kirke. Vi utformer vår politikk helt avhengig av å ha det forholdet i tankene. Vi burde være mye sterkere på linje med kirken, eller kirken burde være mye sterkere på linje med oss, på noen helt fundamentale og vesentlige felter: arbeidet for likestilling mellom mennesker, sosial og økonomisk likestilling og våre sosialpolitiske målsetninger, og vår understrekning av at samfunnet har et ansvar overfor de som er svake i samfunnet. Der burde vi være mye mer på linje enn vi sannsynligvis er.

— Hva med abortspørsmålet, Reulf Steen?

— Helst vil vi selvfølgelig ha en samfunnssituasjon der aborter er unødvendig og der hvert eneste barn som blir født, ønskes velkommen med glede og kjærlighet. Slik er det dessverre ikke. Glemmer man at det også dreier seg om tusenvis av tragiske skjebner, mennesker som mer enn noe annet trenger barmhjertighet og menneskelighet? Det er ingen — jeg kjenner i hvert fall ingen — som ønsker

ST. PETERS KIRKE I HALDEN 100 ÅR

Søndag 23. oktober feirer Halden menighet kirkens 100-års jubileum i nærvær av biskop Gran.

Om kirke-bygget skriver Monsignore K. Kjelstrup i sin «Norvegia Catholica; Moderkirkens gjenreisning i Norge» blant annet:

Hvem har ikke under et besøk i Halden med overraskelse sett den store, monumentale, men ufullendte St. Petri kirke og spurt hvordan det gikk for seg at byens lille, katolske menighet fikk seg et slikt imponerende gudshus? «En aspirant til katedralverdigheten» kan med rette kalle denne høgreiste, gotiske kirke som i

virkeligheten bare er en tredjedel av den planlagte kirkebygning.

I «Smålenenes Amtstidende» for 7. august 1870 leses følgende om forberedelsen til denne menighets opprettelse: «I torsdags solgte konsul Ths. Stang sin på Nordsiden beliggende gård til Prefekt for den katolske misjon i Norge, Bernard, for 3500 spd. Av innflyttede, dels i omegnen, dels i byen, er her et snes personer der bekjenner seg til den katolske lære. For disse aktes der no å bygges et kapell. . . .

(Forts. neste side.)

er en kristen tradisjon, men som også er blitt en humanistisk tradisjon og et vesentlig element i hele det verdimønster som vi, håper jeg, skal bygge vårt samfunn på.

— Vil du gjerne ha sagt kirkens folk et sannhetskorn?

— Jeg skulle ønske at kirkens folk viste større frimodighet og *mot* når det gjelder å delta i og personlig engasjere seg i arbeiderbevegelsen, hvis

de ellers mener at A har politiske målsetninger som de også ønsker å fremme. Jeg opplever av og til en engstelse hos kristne for å blande seg med mennesker som f.eks. ikke tror, men som har de samme mål som de har å arbeide for i det denne-sidige. Det er svakhetstegn etter min mening og vel et uttrykk for engstelse og usikkerhet.

at fremtvungne aborter skal finne sted. Men aborter *skjer* — ofte under de mest ydmykende omstendigheter for kvinnen. Det spørsmål som er under diskusjon, er *hvordan* det skal skje, og om *hvem* som skal ta avgjørelsen. Det er der vi i Arbeiderpartiet er kommet til at det mest verdige er at avgjørelsen til syvende og sist blir truffet av den part som har de beste forutsetninger for å kjenne situasjonen: Den berørte kvinnen selv. Også Kr. F. aksepterer abort, men der ønsker man at andre skal ta avgjørelsen på vegne av kvinnen.

Jeg synes Evangeliets beretning om kvinnen som ble grepet i hor burde være en tankevekker for mange av oss. Skal barn bli ønsket velkommen må vi ville veiledning og en aktiv familiepolitikk, og dessuten avsløre dobbeltmoralen og ærlive hykleriet like effektivt som Han som sa: «den av dere som er uten synd, kan kaste den første sten . . . » Selvfølgelig har jeg *respekt* for alle som har nådd fram til andre konklusjoner enn det jeg har, men samtidig har jeg en total mangel på respekt for de som med en religiøs begrunnelse bruker abortspørsmålet som et middel til å skaffe seg politisk makt.

— Betyr Evangeliet og kirken noe for deg personlig?

— Ja — som tidligere nevnt har jeg min bakgrunn i en frimenighet på et lite industristed hos de frie venner (en gren av pinsebevegelsen) og gjennom den er det klart at de inntrykk jeg mottok der har hatt stor virkning på meg; på godt og ondt, kanskje. Jeg har slitt veldig med religiøse spørsmål, det gjør vel de fleste i varierende grad, men jeg vil tro at alle som får impulser til samfunnsengasjement, også får impulser til engasjement i religiøse spørsmål og problemstillinger. En kommer under ingen omstendigheter utenom dem. Med årene har erkjennelsen av hvilken betydning kristendommen har hatt for hele vår kulturarv blitt stadig sterkere, ganske særlig når det gjelder utviklingen av respekten for enkelt-mennesket, som i første rekke

Den utrettelige misjonær, Pastor August Blancke, forsto likevel snart at der måtte en virkelig kirke til, om gjerningen skulle gå fram og bære de forventede frukter. Han grep da igjen til tiggerstaven og dro til Belgia, hvor det lykkedes ham ved gode menneskers hjelp under en stadig omflakken, å skaffe tilveie ca. 50 000 kroner, så arbeidet med kirken kunne påbegynnes. Interessant er det å høre hvordan tegningene til kirken ble til. Pastor Blancke henvendte seg nemlig til datidens beste arkitekt i katolsk land, *Peter Jos. Aub. Cuypers*, som bl.a. hadde restaurert domkirken i Mainz og bygget forskjellige nye domkirker og rådhus. Den navngjetne arkitekt erklærte seg straks villig til å gi ham planene uten vederlag, men ville først vite hvor mange innbyggere Halden hadde. «10 000», svarte pastor Blancke. Således gikk det til

at han fikk med seg tegninger og planer til et veldig kirkebygg, som bare for en liten dels vedkommende kunne realiseres. Det er dog neppe tvil om at den optimistiske misjonær var fullt og fast overbevist om at kirken med tiden ville bli fullt utbygget og en gang samle de fleste av Haldens innbyggere under sine gotiske hvelvinger.

Som tidligere nevnt, er det bare en mindre del av kirken pastor Blancke var i stand til å reise. Den mangler således bl.a. både kor og sakristi, og foran hovedinngangen ser man den dag i dag grunnmuren til det høye, mektige tårn som aldri ble reist. Det var likevel en stor og strålende dag da klokken i den lille takrytter kunne kalle til vigsling, og pastor Blancke hadde gjort sitt til at festen forløp så vakkert og høytidelig som mulig. Det var den 18. oktober 1877, og vi

leser om festligheten i «Smålenenes Amtstidende» fra den tid, følgende: «Kirken ble innviet av pastor Boller fra Christiania med assistanse av pastorene Stub, Hagemann og Blancke. Innbudt var byens magistrat, formannskap, embetsmenn med flere. Musikken ble utført av stedets amatører under ledelse av Reisiger. Pastor Stub holdt en preken på norsk. Pastor Boller takket Blancke for hans nidkjerhet og ønsket ham fortsatt hell i arbeidet.»

ASKER OG BÆRUM KATOLSKE MENIGHET

PROGRAM FOR HØSTHALVÅRET 1977
i tilknytning til
barnas intensivundervisning på Eikeli.

29. oktober:

pater R. Hølscher OFM: Noen tanker om feiring av liturgi sammen med barn.

19. november:

Broder ROBERT:
(Emne ikke oppgitt.)

10. desember:

pater T. Norheim op. Her har vi heller ikke fått nøyaktig tittel, men han vil snakke om kirkemusikken som en del av liturgien.

Ifølge P. Mulligans forslag starter vi med kaffe kl. 10.45.

Foredragene begynner presis kl. 12.00.

Foredragene er et spesielt tilbud for undervisningsbarnas foreldre, men *alle* som har interesse for det er hjertelig velkommen.

NYE BØKER

Redaksjonen har motatt:

Grethe Authén Blom (red.): Urbaniseringsprosessen i Norden. Bind I Middelaldersteder. 288 sider.

Bind II De anlagte steder på 1600—1700 tallet. 188 sider.

Bind III Industrialiseringens første fase. 356 sider. Oslo, Universitetsforlaget 1977.

Johan B. Hygen: Trekk fra religionsfilosofien. Land og Kirke/Gyldendal 1977.

HOMOFILE I KIRKEN

Forfatteren av «The Church and the Homosexual» får taleforbud

Pater John McNeill, s. j., en amerikansk prest som har talt for en mer liberal holdning fra Kirkens side overfor homofili, er blitt beordret av Vatikanet til å forholde seg taus om emnet.

Ifølge en artikkel i New York Times tidlig i september har Vatikanet anmodet pater McNeill om å be utgivelsen av hans bok «The Church and the Homosexual» (se St. Olav nr. 16 og 17) å fjerne ordene *Imprimi potest* fra fremtidige utgaver.

Ordene, som først ble trykt foran i boken i 1974, anbefaler boken til studium og diskusjon, selv om de ikke nødvendigvis innebærer anerkjennelse av bokens argumentasjon.

I boken sier pater McNeill at homofili kan være moralsk godt og bør måles med samme kjærlighetens målestokk som heteroseksualitet. Han sier også at negativt syn på homofili er

blitt fremmet ved misforståelse av visse bibel-tekster.

Ifølge artikkelen, bekrefter Superior for New York Jesuitt-provins, pater Eamon Taylor, at Vatikanets direktiv, utsendt av Kongregasjonen for Trosinnholdet søker å bringe pater McNeill til taushet om emnet, ikke bare på trykk, men også når det gjelder det talte ord.

Pater McNeill har avlyst en tale han skulle holde på et møte i «Dignity», en organisasjon for homofile som han var med på å stifte for seks år siden.

Vatikanets standpunkt til spørsmålet er klart. I sin «Erklæring om visse spørsmål om seksual-etikk» utsendt tidlig i 1976, ga den som konklusjon: «homofile handlinger er onde i seg selv, (intrinsically disordered) og kan ikke godkjennes under noen omstendighet.» (*Catholic Herald*)

Ungdom og tro

Mitt innlegg for noen tid siden har medført en rekke reaksjoner. Dessverre konsentrerer man seg ensidig om ungdomsmessen, slik at man derved helt avsporer det som kanskje kunne blitt en fruktbar debatt.

La meg kort rekapitulere. Bispedømmets ungdomsprest påkalte en rekke menneskers «vrede» tidligere i år, da han hadde et innlegg i St. Olav. Muligens for å mildne inntrykket, intervjuet bladet ham om hans virke som ungdomsprest, og han kom da med synspunkter jeg fant altfor unyanserte. Dette på bakgrunn av det faktum at de problemene jeg tok opp, for det første ungdommens tilsynelatende manglende engasjement i menighetslivet og for det annet ungdomsmessene, jevnlig har vært drøftet av to grupperinger i menigheten, bestående av svært engasjerte og aktive mennesker. Disse menneskers bekymring, basert på erfaringer i de senere år, synes iallfall ikke å interessere ungdomspresten. Andre har da også svart, men det som var mitt hovedanliggende, de unges engasjement, har man helt oversett. Hva ungdomsmessene angår, er det mitt bestemte inntrykk at skepsisen skyldes hverken smak eller behag, eller omkringstående «fornøyde ansikter», men alvorlige kvalitetsvurderinger med tanke på både innhold og form. For mitt vedkommende teller det også meget, at erfaringer fra Tyskland, erfaringer vi fikk høre om alt for noen år siden, ikke var positive. Et brev fra svært kompetent hold i Tyskland, dattert den 4. juni i år, forteller om at

«... barna har lært «kurzlebigen Schlager»... menighetens sang kan de ikke lenger ta del i, siden de ikke har hørt dem... barne- og familiermesser er et tilbakelagt stadium... også ungdomsmessene er blitt sjeldnere... ungdommen ser man knapt mer...» Ønsker vi en slik utvikling? Og er det ikke grunn til bekymring når ungdommen uteblir fra fellesarrangementer, holder sin egen gudstjeneste over gaten parallelt med menighetens, osv.? Eller når ivrig praktiserende menighetsrådsmedlemmer nesten ikke kjenner sitt konfirmantkull etter lang tids undervisning?

Det er også et faktum, at fermingsgudstjenesten i St. Olav har ført til svært skarpe reaksjoner, og jeg finner

det beklagelig at en slik høytid skal forårsake «sinnsopprør» hos medtroende. Forøvrig har mitt innlegg ført til mange henvendelser fra flere steder i Bispedømmet, slik at det ikke er grunn til å anføre (p. Kessels) at St. Olavs menighet stiller seg mer reservert til ungdomsmesser enn flere andre menigheter.

Det var oppmuntrende å lese om erfaringene fra Østfold. Her har man åpenbart kommet fram til et samarbeide til glede både for gammel og ung. I en annen menighet i vårt Bispedømme, er det ikke-katolsk ungdom som står for både sang og musikk under gudstjenesten. Og det er dette som er mitt poeng; det må kunne la seg gjøre å få de unge mer engasjert i menighetens liv og virke. I andre kirkesamfunn er dette en primær oppdragelsesoppgave, ungdomslederne der har et klart mandat, og man følger oppmerksomt med i bestrebelsene. Å arbeide med ungdom er ikke lett, det vet vi alle. Ofte fordi forskjellige menin-

ger — kanskje med politisk utgangspunkt — bringes til torvs, gjerne støttet av velvillige mennesker som er engstelige for ikke å være progressive nok, og som derfor er det til det krampaktige. I slike sammenheng er det man kan oppleve å finne spørsmålet om hvorvidt man skal gå til kirke eller ikke, omtalt som et spørsmål om prioritering. Da har man i realiteten gitt opp. Å anbefale litteratur i denne sammenheng, har neppe noen hensikt. Det krever stor kompetanse, og dermed evne til å orientere seg innen forskjellige og ofte motebetonte retninger. Således er det idag i visse miljøer en sterk tendens til å fremheve gruppen på bekostning av individet. Dette tror jeg er en ytterst dårlig løsning i våre forhold og i vår sammenheng.

Mer interessant og givende, også for dem som er engasjert i ungdomsarbeidet — for jeg tror slett ikke at de som er midt oppe i det alltid vet best, det

(Forts. side 14)

BESTILLINGSSEDDEL

«St. Olav» bes sendt til

Navn

Adresse

6 måneder / 1 år.

Nytt abonnement / fornyelse.

Kr. 35,— / Kr. 70,— / Kr. 80,—(utlandet utenfor Skandinavia) følger vedlagt som sjekk / sendes postgirokonto 20 46 480.

Stryk det som ikke passer.

Ser,des St. Olavs Bokhandel, Akersvn. 5, Oslo 1.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olaus domkirke</i>	lörd.: 19.00	—	—
Akersveien 1	sønd.: 9.30	11.00	—
tlf. 20 72 26 - 20 72 44		19.00	—
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	11.00	—
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: 18.30	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: 19.00		11.00
	sønd.: —		
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	10.00		
<i>Florida kapell</i>	19.00		
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	lörd.: 18.00		11.00
	sønd.: —		
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00		11.00
	sønd.: —		
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00		10.00
	sønd.: —		
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—		
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45	
	19.00		
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.30	
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30	10.45	
	9.30		
TØNSBERG: <i>St. Olaus kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00	
TRONDHEIM: <i>St. Olaus kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45	11.00	
	19.00	—	
Biskopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670 ..	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		11.00	
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94	19.30	11.00	
Biskopen og prestegården, tlf. 3604			
<i>St. Elisabethsøstre</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	10.30	
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII	19.00	11.00	
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	8.00		
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82		18.30	
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		11.00	

Av pressen

FELLESRÅD

Under titelen «Gode dager — smal rygg», skriver Hallvard Rieber-Mohn i Vårt Land, 31. august 1977, blant annet:

For noen år siden dannet de ulike finske trossamfunn et økumenisk fellesråd. Den katolske kirke i Finland, vel tre tusen sjeler, var noe sen med å si seg interessert. Så ble den enstemmig innbudt til fellesrådet — de ville ha den med.

Minner det om noe helt annet? For kort tid siden ble et tilsvarende råd dannet i Norge. Det lot seg bare gjøre på den utrykkelige betingelse at den norske katolske kirke ikke fikk være med. Og slik ble det. Også kirkeledere som lenge hadde engasjert seg i arbeidet for kristen enhet, også med katolikker, bøyde av og innrømmet: Slik er nok nordmanns vis.

Det er et lite symptom. Men det forteller sitt om en mentalitet som kanskje ikke er blitt større i linjene ved å leve tilfreds og uforstyrret. Som nok vil misjonere — sitt eget. Men ikke akseptere at der er andre, enten det er i en liten godviljens komité eller i det store Kirkenes Verdensråd. «Det skal brei rygg til å bære gode dager», sier folkevisdommen.

De gode dagene er der. Men ryggen er ennå smal.

MINDRE INTERESSE FOR

ØKUMENIKK

NÅR KATOLIKKENE ER MED

Under overskriften «Finland — et økumenisk u-land», skriver Ulf Särs i «Vår Kirke», Oslo, blant annet følgende:

Ekumeniska Rådet i Finland er med god grunn stolt over at det er det første råd i verden, der den romersk-katolske kirke er med som fullverdig medlem. Men det økumeniske klima hos oss er fremdeles slik at man dermed må regne

med at visse samfunn faller bort, om man tar med visse andre. Det gir i det minste et visst håp at en pinseveinn på Finlands Misjonskongress fremholdt at den romersk-katolske kirke etter pave Johannes XXII og den karismatiske vekkelsen er en aktiv samarbeidspartner innenfor evangeliserings på det europeiske kontinent.

En spesiell finsk grunn til den manglende interesse for den «offisielle økumenikken» har å gjøre med Ekumeniska Rådets sammensetning. Rådets virksomhet har i høy grad kommet til å preges av den ortodokse og den katolske kirken, samt en høykirkelig teologgruppe innenfor den lutherske kirke. Dette har ført til at man særlig har betonet spørsmål som har med læren og kirkeordningen å gjøre, mens man mindre har satset på kirkenes liv og virksomhet. Den samprotestantiske allianseøkumenikken går jo den rakt motsatte veien. Der vil man arbeide, be og evangelisere sammen, mens man er mindre opptatt av læredebatter og ordningsspørsmål.

TOM BURNS:

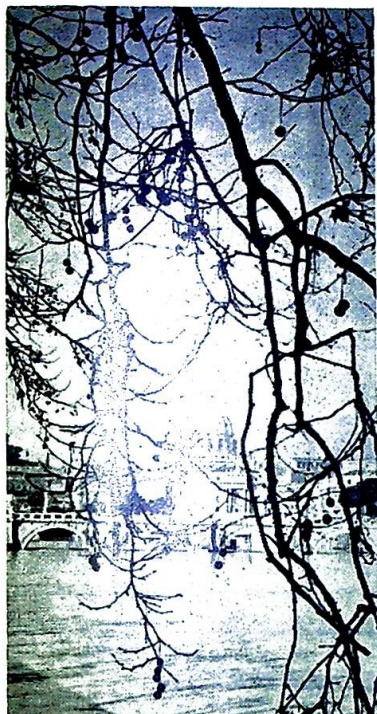
PAVENS ETTERFØLGER

Vi lider alle under medias øyeblikks-meddelelser: det ligger i deres natur at de rykker ut av sammenhengen, feller for hastig dom og mangler perspektiv. Følgene kan man se i Kirkens saker like meget som i alle slags offentlige forhold.

F.eks. sa paven nylig tilfeldigvis i en av sine utallige offentlige ytringer at hans liv nærmet seg slutten, at han kanskje ikke ville leve så han kunne feire festen for Marias opptagelse igjen. Det er ingen grunn til å gi disse bemerkningene noen spesiell betydning. Ikke bare kunne enhver som er så gammel som pave Paul si det samme, siden vi tror at midt i livet er vi i døden. Med disse ordene plasserte paven seg innenfor det kristne fellesskap.

Men som man kunne forutse, er hans ord fulgt av et virvar av spekulasjoner om mulige etterfølgere. Alt dette synes å være for tidlig. Paven har en konstitusjon og en fysisk og mental vitalitet som skulle sikre ham et tiår til i aktivt liv. Mens han har betrak-

tet kardinaler på over 80 år som uskikket til de fine og nyanserte vurderinger som skal til ved pavevalg, betrakter han ikke seg selv uskikket til de vitalt viktige vurderinger som hans eget høye verv innebærer. Dette er et paradoksal synspunkt, som ikke er alminnelig akseptert i kirken idag.

Spekulasjoner om en etterfølger er ikke bare for tidlige, men de fordreier det rette bilde av pave-makten, idet de konsentrerer seg om en håndfull personligheter. Takket være media er verden blitt en global landsby, så den universelle kirke blir underlagt sognevannpostens politikk. Det er først i de siste år — av to tusen — at alminnelig interesse for valg av paven blir tatt for gitt. Til nå foregikk de meget menneskelige diskusjoner, «lobbying» og press bak lukkede dører blant menn som knapt var kjent utenfor deres egen lille sirkel, og som endog var omhyggelig beskyttet mot innflytelse utenfra og mot den offentlige mening. Paven ble valgt for kirken av valgmenn som hans forgjenger hadde utpekt.

Skjønt moderne media legger for stor vekt på personligheter og ikke nok på embedets krav, bidrar de også til å gjenopprette balanse og gi pavedømmet en mer representativ karakter. Dette er viktig, for paven har unektelig, særlig i vår tid, en markert om ikke avgjørende innflytelse på magisterium, og på sentral-kongregasjonene og kommisjonene, og på dokumentene av forskjellig autoritet og viktighet som kommer fra

Vatikanet. Men alle paver er av begrenset varighet og innflytelse, de kommer og går, deres innflytelse svinner og forsvinner til slutt, og kirken fortsetter.

Det kan sies, at selv med den markerte maktkonsentrasjon i Roma idag, utvikler hele kirken seg på mange forskjellige måter. Sannhetens ånd er ikke bundet til ett sted, og over hele verden er det tegn på nye åndelige retninger, nye initiativer på tenkningens og livs-stilens område, ny vurdering av lærens og dogmenes grunn-betydning, og alt dette til sammen blir ny surdeig innen den institusjonaliserte religion. Dette kommer ikke fra en autoritet ovenfra, eller fremmes av teologer

(Forts. neste side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Drammen
St. Josephs Hosp.,		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Hønefoss
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tromsø
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Trondheim
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

H. Rieber-Mohn: «Freden gjør opprør», ib. kr. 69,—.
O. H. Pesch: Kort Katolsk Katekisme, kr. 27,—.

Tyske bøker:

Pinchas Lapide: Ist das nicht Josephs Sohn?, kr. 57,70.
— — — Der Rabbi von Nazaret, kr. 48,—.
— — — Juden und Christen, kr. 24,40.
— — — Hebräisch in der Kirche, kr. 158,—

Herderbücherei à kr. 15,40:

Jesuiten: Eine kritische Selbstdarstellung von einem Autorenteam S. J.
Schnackenbeurg: Nachfolge Christi- heute.
Boros: Aus der Hoffnung leben.
» Geborgene Existenz.
Fr. Roger: Aufbruch ins Ungeahnte.
Der verrückte Heiligenschein. Gesammelt von R. Ducourt und H. Nègre.

Rahner/Vorgrimler: Kleines Theologisches Wörterbuch, kr. 46,80.
Kleine ökumenische Schriften:
W. Kasper, G. Sauter: Kirche — Ort des Geistes, kr. 40,20.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48
Åpent kl. 9—16, lørdager kl. 9—14

som hungrer etter noe nytt. Disse bevegelsene i kirkens indre liv kan føles på mange måter; teologene kommer inn på et senere stadium, for å ordne og beskrive dem og sette dem i forhold til historie og tradisjon. Minst 50 år må gå før det teologene har beskrevet finner almen anerkjennelse, og på den tid har en ny generasjon åndelige stifinnere kommet inn på terrenget, og slik fortsetter det.

Som tiden går, lærer vi mer og mer om enhetens sanne natur og om nødvendigheten av variasjon og dristighet. Dette er kirkens mysterium, at den er rotfestet i en årtusen-gammel tradisjon, mens den sannsynligvis står foran en ennå lenger fremtid, hvor det ene århundre finner sin plass i helheten når det etterfølges av et nytt. Da Coventry Patmore sa at han trodde på katolisismen fra for 2000 år siden, mente han ikke å utelukke kirken av idag, men å plassere den, med dens organisasjon, dens ledere og dens trekk av idag, på sin rette plass, et lite øyeblikk i en evighet som kirken eksisterer for og i — og som paven lengter etter, liksom den minste av oss.

(The Tablet)

Brev

(Forts. fra s. 11)

kan like gjerne være omvendt — må det være å henvende seg til den enkelte. Plassen nødvendiggjør en sterk forenkling, men undersøkelser konkluderer med at de unge arbeider sterkt — ofte desperat — med sin religiøse tro. At de er svært opptatt av de voksnes verdier. At de voksne ofte undervurderer deres interesser for tro, verdier og livsmål. At de unge i sine religiøse aktiviteter er sterkt avhengig av de voksnes hjelp og personlige eksempel. Dette er ytterst tankevekkende, vil jeg mene, og må nødvendigvis danne grunnlaget for religiøst (katolsk) ungdomsarbeide. Fremfor alt synes jeg det må være svært inspirerende. Nå er selvsagt ikke forholdet ungdom — tro så enkelt, og det er derfor kanskje riktig at tilbudene er mange, forutsatt at man også har overskudd til å imøtekomme det dype religiøse behov og sans for kristne grunnverdier som finnes hos mange unge.

BERGEN	
1/3 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel	
Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482	
BERGEN	
HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrforretning TORNØEGARDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Tlf. 99 016 Bergen Solheimgt. 25
ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	

<small>FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET</small> VESTA		<small>LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET</small> HYGEA
MED TANKE PÅ FREMTIDEN		

DRAMMEN	
GUSTAV THIELEMANN	
Pølse- og hermetikkfabrikk	
Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN	

Mitt innlegg er av noen blitt oppfattet som et angrep på Bispedømmets ungdomsprest, og dette vil jeg bestemt tilbakevise. Imidlertid er det nå engang slik, at enhver som står i spissen for forehavender av ulik art, er den man henvender seg til. At min ytring ble besvart av ungdomspresten som den gjorde, er såvisst ikke egnet til å styrke tilliten. Dette gjelder også hans syn på viktige spørsmål, bl.a. av etisk art, slik det har kommet til uttrykk i bladene «St. Olav» og «Katolsk Ungdom» i den senere tid, og som i noen grad forårsaket mitt innlegg.

Forøvrig kjenner jeg personlig mange av de mennesker som gjør — og som har gjort — en innsats for Kirken på ungdoms- og barnesektoren gjennom årene. Det er mennesker som gir av sin tid og av sine krefter, og som har krav på vår største respekt og takknemlighet. Og av hensyn til disse, men også med tanke på dem som er kommet i tvil om ungdomsarbeidets omfang og målsetting, er det beklagelig at man ikke har benyttet anledningen til å rydde

GUSTAV BØHM & SØN A/S
Bakeri og Konditori
Drammen

misforståelser av veien. Vi er med andre ord akkurat der vi begynte.

Georg M. How.
Oslo.

*

Tross brevets lengde trykkes dette i sin helhet, da redaksjonen ikke har motatt andre innlegg til støtte for dette syn. Debatten betraktes herved for avsluttet. «St. Olav» vil gjerne diskutere ungdomsarbeid, men vil holde vurdering av personer utenfor.

Red.

ROGER SCHUTZ, TAIZÉ, PROTESTERER MOT FORFØLGELSENE I EL SALVADOR

Frater Roger, prior av Taizé, kalvinist, har skrevet et formelt protest-brev til president Arturo Armando Molina i El Salvador og klaget over forfølgelsen av kirken i landet.

Idet han regner opp mordene på fr. Rutilo Grande og fr. Alfonso Navarro, skriver fr. Roger til presidenten: «Mange menneskers samvittighet foruroliges av disse begivenhetene.» Prioren nevner også tilfeller av at innfødte prester er blitt fengslet og torturert, og av at bønder er blitt arrestert simpelthen fordi de hadde et Nytestamente hjemme.

Han kritiserte «kampanjen mot hele den katolske kirke og truslene som er rettet mot jesuittene».

To medlemmer av Taizé's ungdomskonsil skal dra for å snakke med president Molina. Hvis de ikke får noen samtale, og hvis det ikke kommer noe svar på dette brevet, vil frater Roger selv dra til El Salvador.

(Catholic Herald)

OSLO

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladevel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

KATOLSK FORUM, TØNSBERG

Program 1977/78

- Onsdag 19. oktober. Emne: Legfolkets prestedømme. ARNE FJELD op.
- Onsdag 16. november. Emne: Leo Tolstoy. Rektor TORLEIV KRONEN.
- Onsdag 7. desember. Emne: Hvordan katedralene ble bygget. Pater E. DAHL op.
- Onsdag 18. januar 1978. Emne: Rhodesia idag og igår. Pater CARAMAN.
- Onsdag 15. februar. Emne: Kunstkommisjonens arbeid. Maleren LIV BENEDICTE NIELSEN
- Onsdag 1. mars. Emne: Velferdsstaten — bare velstand? Cand. mag. MARIANNE BUTENSCHØN
- Onsdag 12. april. Emne: Moder Theresa. Kvinnegruppens årsmøte.
- Onsdag 24. mai. Emne: Ikke bestemt. Søster MARIE L. PETERSEN op.

Møtene arrangeres av den katolske kvinnegruppe i Tønsberg. Etter foredraget: Diskusjon. — Enkel servering. — Alle interesserte er velkommen.

Solveig Johnsborg
pt. formann

INGEN EKTESKAPSHINDRING

Kongregasjonen for Trosinnholdet har bekjentgjort at «menn som har latt seg sterilisere (vasektomi) eller som er i en tilsvarende tilstand, dvs. ute av stand til å frembringe sæd», kan bli gift i kirken. Beslutningen ble tatt 13. mai, men gjort kjent først 5. august. Den omstøter en dom i den pavelige domstol, som tidligere har annullert ekteskap når mannen ikke var i stand til å «frembringe sæd produsert i testiklene». Tidligere har Kongregasjonen for Trosinnholdet erklært frivillig sterilisering «objektivt ondt». Det nye dekretet gjentar forbudet mot frivillig sterilisering «tross subjektivt gode hensikter hos dem som gjør det, som vil helbrede eller forebygge en sykdom som kunne ventes eller fryktes ved svangerskap.» Ifølge kilder i Vatikanet, forandrer det nye dekretet ikke nødvendigvis kirkens holdning til det moralske verd av sterilisering, men tillater bare at menn som har latt foreta vasektomi-operasjon kan gifte seg i kirken.

(The Tablet)

film:

SVERRE UDNÆS' «ØYE- BLIKKET»

Lenge var døden et tabu-emne i vår moderne kultur. For noen år siden kom et omslag: man ble seg bevisst at vårt hygieniske samfunn gjemmer bort dødens virkelighet, slik at den blir ukjent for oss. En serie bøker om døden så dagens lys. Kübler Ross' «Før livet ebber ut», og Finn Carling's «Resten er taushet», er blant dem man husker.

Nå kommer døden som tema også i norsk film og teater. Sverre Udnæs har behandlet det i drama for scene og i hørespill, og nå sist i filmen «Øyeblikket».

Husker man Sverre Udnæs' fjernsyn-versjon av Cora Sandels Albertebøker, hvor billedsekvensene var stykket opp i korte biter, en mosaikk av bilder fra Albertes nåtid og fra hennes erindring, vil man bli slått av hvor anderledes Udnæs har valgt å gå frem i sin film om døden. Filmens fire personer er fotografert i to forskjellige interiører. Fotografen, Odd

Geir Sæther, har gjort den vakker, bildene minner litt om Bergman's «Viskningar och rop». Det dveles ved skuespillernes ansikter, der de som moren, to døtre og den ene datterens frasepareerte mann, snakker sammen. Samtalene kretser om Christer, broren som antagelig skal dø på hospital i løpet av det døgnet vi følger personene. Denne forestående død virker som en katalysator på deres erkjennelse av sine forhold til hverandre.

Filmen varer i en time og tre kvarter, og til tross for skuespillernes utmerkede prestasjoner, ble undertegnede trett av å forsøke å følge med i dialogen, og premiere-publikumet på Gimle — neppe spesielt ukultivert — så på uret den siste halve timen.

Sverre Udnæs har tydelig villet lage en film som stiller krav til tilskueren, men selv om man gir ham lov til det, kan man ikke si at hans film er helt vellykket, især siden undertegnede ikke følte at man visste særlig mer enn før om menneskets konfrontasjon med døden etter å ha sett filmen.

Tore Segelcke, Henny Moan, Jon

Eikemo og Kjersti Døvigen spiller de fire rollene. Sistnevnte overrasket positivt.

Arne Fjeld, o. p.

HALLVARD RIEBER-MOHN I UNIVERSITETETS AULA

Etter invitasjon fra Frimurerordenen vil Hallvard Rieber-Mohn O.P. holde en gjesteforelesning i Universitetets aula i Oslo lørdag 22. oktober kl. 12.15, over emnet «Fra politikk til forbrytelse. Legmannstanker om menneskerettighetene». Etter hva Frimurerbladet erfarer, kan vi vente oss en konfrontasjon mellom den humanistiske arv og folkeretten på den ene side, de anti-humanistiske strømninger (terrorisme etc.) i vår tid på den annen. Gjesteforelesningen er åpen for alle interesserte, og det er fri adgang.

*F. Aelred Squire, O.P.,
Lillehammer, har
4. oktober vært prest i
25 år.*

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480